

Koncepcja rozwoju Inteligentnej Wsi

Borki Prusinowskie, Prusinowice, Choszczewo, Łobudzice

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Spis treści

Rozdział I: Charakterystyka obszaru.....	3
1.1. Główne cechy obszaru.....	3
1.2. Potencjał organizacyjny, partnerstwo na rzecz przygotowania i wdrażania koncepcji Inteligentnych Wsi.....	3
Rozdział II: Partycypacyjny charakter procesu tworzenia i wdrażania koncepcji SV.....	3
2.1. Udział społeczności lokalnej w opracowaniu koncepcji.....	3
2.2. Plan włączenia społeczności we wdrażanie koncepcji.....	4
Rozdział III: Analiza obszaru wdrażania koncepcji Inteligentnych Wsi.....	5
3.1. Analiza SWOT.....	5
3.2. Główne wyzwania.....	5
3.3. Główne szanse rozwojowe.....	5
IV. Logika interwencji.....	6
4.1. Cele i działania.....	6
4.2. Budżet.....	7

Rozdział I: Charakterystyka obszaru

1.1. Główne cechy obszaru

Miejscowości objęte realizacją projektu są terenami typowo rolniczymi. Gleby są zbudowane na piaskach gliniastych lekkich, glinie i na piaskach – klasa gleb: III a i III b , IVa i IV b, dlatego w głównej mierze uprawiany jest ziemniak, buraki pastewne i zboża. Warunki przyrodnicze takie jak dogodnie ukształtowanie powierzchni, średniej i dobrej jakości gleby, długi okres wegetacyjny mają znaczący wpływ na rozwój rolnictwa, który stanowi ważne ogniwo gospodarki na omawianym obszarze, zaś niski stopień zanieczyszczenia gleby i powietrza stwarza warunki dobre do osadzania się na tym obszarze oraz rozwoju działalności agroturystycznej. Występująca zabudowa na tym obszarze charakteryzuje się zabudową zwartą. Ze względu na to, że gospodarstwa rolne nie są zbyt duże to uzyskiwane niezbyt duże dochody związane z pracą w rolnictwie skłaniają osoby zamieszkujące te obszary do podejmowania się pracy pozarolniczej. Ze względu na dążenie do podniesienia jakości życia oraz wzmocnienia wykorzystania lokalnego potencjału obszaru i mieszkańców, osoby zamieszkujące wymieniony obszar w projekcie zdecydowały się zaangażować do udziału w opracowaniu i realizacji Koncepcji Inteligentnej Wsi. Jej cele zostały przedstawione w pkt. 4.1 – Cele i działania

1.2. Potencjał organizacyjny, partnerstwo na rzecz przygotowania i wdrażania koncepcji Inteligentnych Wsi

Potencjał organizacyjny

Gmina i Miasto Szadek, ul Warszawska 3, 98-240 Szadek

Partnerzy

1. Sołtys Sołectwa Borki Prusinowskie, Borki Prusinowskie 19, 98-240 Szadek
2. Sołtys Sołectwa Prusinowice, Prusinowice Parcela 18, 98-240 Szadek
3. Sołtys Sołectwa Choszczewo, Choszczewo 32, 98-240 Szadek
4. Sołtys Sołectwa Łobudzice, Łobudzice 10, 98-240 Szadek

Rozdział II: Partycypacyjny charakter procesu tworzenia i wdrażania koncepcji SV

2.1. Udział społeczności lokalnej w opracowaniu koncepcji

Zadaniem Koncepcji Inteligentnej Wsi jest podnoszenie jakości życia mieszkańców danego obszaru. Aby skutecznie realizować ten cel niezbędne jest przeprowadzenie diagnozy obszaru pod kątem ustalenia mocnych i słabych stron regionu, co pozwoli zaplanować skuteczne działania pozytywnie oddziałujące na jakość życia lokalnej społeczności. Aby przeprowadzić skuteczną diagnozę partnerstwo zaprojektowało trzy działania o charakterze partycypacyjnym.

Pierwszym z nich było spotkanie warsztatowe, które odbyło się 8 maja 2024 roku. W spotkaniu wzięli udział lokalni mieszkańcy, w tym przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, rolnicy. Celem spotkania było przygotowanie matrycy logicznej analizy SWOT, która jako jeden z elementów logiki

interwencji umożliwi opracowanie konkretnych działań rozwijających obszar wdrażania koncepcji, zgodnie z ideą koncepcji inteligentnych wsi.

Kolejnym zaprojektowanym działaniem zmierzającym do zdiagnozowania obszaru objętego koncepcją była internetowa ankieta. To właśnie dzięki wykorzystaniu tego narzędzia, mieszkańcy obszaru, którzy nie mogli wziąć udziału w spotkaniu warsztatowym, mieli możliwość przekazać swoją opinię na temat poszczególnych obszarów życia. Twórcy badania wskazali w ankiecie siedem obszarów życia, które pogłębili kilkoma wskazaniami. Zadaniem respondenta było ocenić każde wskazanie na czteropunktowej skali. Wśród siedmiu obszarów znalazły się: edukacja i wychowanie; kultura, sport i rekreacja; ochrona środowiska; infrastruktura pieszo-rowerowa, transport i bezpieczeństwo na drogach; gospodarka i turystyka; aktywność mieszkańców; cyfryzacja. Każdy obszar zakończony został pytaniem otwartym dzięki czemu stworzono możliwość, aby respondent chcący wskazać inny obszar, nie uwzględniony w ankiecie, miał taką możliwość.

Ostatnim zaplanowanym działaniem partycypacyjnym wspierającym proces tworzenia niniejszej koncepcji było spotkanie konsultacyjne, w ramach którego poddana ocenie została przygotowana koncepcja. Takie działanie miało na celu sprawdzenie czy wysunięte wnioski ze spotkania warsztatowego i z analizy ankiet wpisują się poprawnie w charakterystykę obszaru. Innym celem spotkania konsultacyjnego było budowanie społecznej odpowiedzialności za przygotowaną koncepcję, co w efekcie ma wzmocnić zaangażowanie społeczności lokalnej we wdrażanie niniejszego dokumentu.

W całym procesie znaczący udział miała Fundacja Socjometr, która odpowiadała za przygotowanie narzędzi badawczych (kwestionariusza ankiety oraz scenariusza spotkania), przeprowadzenie warsztatów konsultacyjnych, analizę zebranych wyników, przedstawienie propozycji analizy szans rozwojowych oraz wyzwań, a także przedstawienie propozycji logiki interwencji wraz z działaniami. W całym procesie, eksperci Fundacji Socjometr wspierali społeczność lokalną świadcząc usługi doradcze w zakresie idei tworzenia koncepcji inteligentnych wiosek oraz organizacji procesu konsultacyjno-diagnostycznego i tworzenia dokumentu koncepcyjnego.

2.2. Plan włączenia społeczności we wdrażanie koncepcji

Realizacja Koncepcji Inteligentnej Wsi opiera się na zaangażowaniu lokalnej społeczności w proces nie tylko jej przygotowania, ale także wdrażania. W tym celu partnerstwo przygotowało plan komunikacji, który realizowany będzie przez cały czas wdrażania koncepcji. Dzięki zastosowaniu różnorodnych form komunikacji, zarówno tych tradycyjnych jak i nowoczesnych, partnerstwo chce zaangażować jak szersze grono lokalnej społeczności w proces wdrażania koncepcji. Zabieg ten ma na celu nie tylko zwiększyć szanse poprawy jakości życia mieszkańców obszaru, ale także ma wzmocnić wykorzystanie lokalnego potencjału obszaru i mieszkańców do realizacji założonych celów. Poniższa tabela przedstawia metody i narzędzia badawcze, które kierowane będą do poszczególnych grup docelowych w określonych interwałach czasowych:

Tabela 1 Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji

Nazwa działania	Metody i narzędzia	Interwał czasowy	Grupa docelowa
Badanie ankietowe	Kwestionariusz ankiety dostępny online i/lub w formie wydrukowanej	Co trzy lata licząc od roku opracowania koncepcji	Mieszkańcy obszaru z uwzględnieniem osób młodych do 25 r.ż.
Spotkanie	Zebranie wiejskie	Raz w roku	Mieszkańcy obszaru

informacyjne			
Spotkania projektowe	Warsztaty/spotkania	Akcyjnie w ramach działań przygotowawczych do projektu oraz realizacji projektu	Grupy docelowe zdefiniowane w ramach projektu
Publikacja postów informacyjnych w mediach społecznościowych	Portal społecznościowy Facebook	Akcyjnie w ramach realizacji działań bieżących i projektowych	Mieszkańcy obszaru z uwzględnieniem osób młodych do 25 r.ż.
Aktualizacja koncepcji Inteligentnej Wsi	Spotkanie partnerstwa	Raz w roku	Mieszkańcy obszaru

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział III: Analiza obszaru wdrażania koncepcji Inteligentnych Wsi

3.1. Analiza SWOT

Celem przedsięwziętych działań partycypacyjnych było zebranie materiału empirycznego, który posłużyć miał do stworzenia analizy obszaru. To właśnie na podstawie zebranych materiałów powstała poniższa analiza SWOT.

Tabela 2 Tabela SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Wiejski krajobraz Liczne pola uprawne Wpływy finansowe do budżetu gminy z rolnictwa Zaangażowani liderzy życia społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> Brak nowoczesnych technologii w rolnictwie Brak danych wspierających pracę rolników Niewystarczający dostęp do Internetu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zakup nowoczesnego sprzętu wspierającego pracę rolników Zakup nowoczesnego oprogramowania wspierającego pracę rolników Wzrost jakości życia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> Malejąca wydajność produkcji rolniczej Brak możliwości rozwoju gospodarstwa Malejące zainteresowanie rolnictwem przez osoby młode

Źródło: opracowanie własne.

3.2. Główne wyzwania

3.2.1 Zakup nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników

3.2.2 Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników

3.3. Główne szanse rozwojowe

3.3.1 Wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników

3.3.2 Wdrażanie rozwiązań zwiększających poziom życia lokalnej społeczności

IV. Logika interwencji

4.1. Cele i działania

Opracowanie celów i działań zmierzających do podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru było możliwe dzięki analizie materiału empirycznego, na podstawie którego zaprojektowana została analiza SWOT oraz główne wyzwania i szanse rozwojowe. Poniższa tabela przedstawia połączenie proponowanych celów z głównymi wyzwaniami i szansami rozwojowymi obszaru.

Tabela 3 Powiązanie celów operacyjnych z analizą SWOT

Cel	Szanse rozwojowe	Wyzwania
Wdrażanie nowoczesnych technologii w rolnictwie	Wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników	Zakup nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników
Podniesienie jakości życia lokalnej społeczności	Wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników Wdrażanie rozwiązań zwiększających poziom życia lokalnej społeczności	Zakup nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wspierających pracę rolników

Źródło: opracowanie własne.

Cel 1 - Wdrażanie nowoczesnych technologii w rolnictwie

- 1.1 Utworzenie systemu do mapowania terenów rolniczych. W wyniku działania powstanie oprogramowanie umożliwiające precyzyjne nawożenie, siew i ochronę roślin.
- 1.2 Zakup narzędzia umożliwiającego tworzenie stref produktywności. W wyniku działania pola uprawne zostaną zmapowane, co w połączeniu z potrzebą pobierania prób glebowych wzmocni precyzyjność zabiegów.
- 1.3 Zakup narzędzia do tworzenia planów nawożenia.
- 1.4 Zakup zespołów stacji, czujników i sensorów z dostępem i analizą danych dla producenta żywności, przetwórcy i dystrybutora. W wyniku działania nastąpi tzw. „paszportyzacja żywności”.
- 1.5 Zakup dronów z czujnikami do monitorowania nawadniania i nawożenia pól uprawnych.
- 1.6 Budowa lokalnej stacji meteorologicznej połączonej z aplikacją mobilną, która dostarczać będzie między innymi danych z zakresu sumy temperatur efektywnych (GDD), skumulowanych opadów i innych agro-meteorologicznych.

Cel 2 - Podniesienie jakości życia lokalnej społeczności

- 2.1 Rozbudowa sieci internetu szerokopasmowego.
- 2.2 Budowa sieci komunikacji łączności radiowej dla służb ratowniczych i mieszkańców.
- 2.3 Zakup i instalacja modułu inteligentnego sterowania oświetleniem ulicznym.

2.4 Budowa ścieżki rowerowej. W wyniku działania powstanie nowa ścieżka rowerowa umożliwiająca przemieszczanie się po obszarze objętym koncepcją. Ponadto powstaną punkty napraw rowerów.

2.5 Zakup i montaż modułu do sterowania i sygnalizacji poziomu wód gruntowych.

2.6 Ochrona klimatu i wykorzystanie wód deszczowych poprzez zakup montaż instalacji do gromadzenia wód opadowych.

Tabela 4 Opis działań

Działanie	Obszar tematyczny	Grupy, na jakie działania będą miały wpływ	Wykorzystywany komponent
1.1	Poszanowanie środowiska i klimatu	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Środowiskowy
1.2	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Cyfrowy
1.3	Poszanowanie środowiska i klimatu	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Środowiskowy
1.4	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Cyfrowy
1.5	Poszanowanie środowiska i klimatu	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Cyfrowy
1.6	Poszanowanie środowiska i klimatu	Mieszkańcy obszaru, rolnicy	Środowiskowy
2.1	Przepaść cyfrowa	Mieszkańcy obszaru	Cyfrowy
2.2	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa	Mieszkańcy obszaru, służby ratownicze	Cyfrowy
2.3	Poszanowanie środowiska i klimatu	Mieszkańcy obszaru	Środowiskowy
2.4	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa	Mieszkańcy obszaru, dzieci i młodzież, seniorzy	Środowiskowy
2.5	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa	Mieszkańcy obszaru	Cyfrowy

Źródło: opracowanie własne.

4.2. Budżet

Koncepcja rozwoju inteligentnej wsi dla miejscowości Borki Prusinowskie, Prusinowice, Choszczewo i Łobudzice ukierunkowana jest w znacznej mierze na rozwój rolnictwa, które jest wszechobecne na obszarze objętym koncepcją. Część zaprojektowanych działań, które powstały w toku analizy obszaru, ukierunkowanych jest na rozwój nowoczesnego rolnictwa. Działania te sfinansowane mogą zostać z Projektu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej, jednakże bardzo trudno oszacować koszt realizacji poszczególnych działań. Wymaga to złożenia zapytania ofertowego uwzględniającego specyfikę obszaru w danym okresie czasu. Co więcej część założonych działań zrealizowanych zostać może przez jeden podmiot, a więc i cena spersonalizowanej usługi czy oprogramowania może ulec zmianie. W związku z powyższym budżet na poszczególne działania nie został określony. W ramach realizacji

koncepcji poszczególne działania będą wyceniane w zależności od pojawiających się naborów umożliwiających ich sfinansowanie.